

Sociologie klimatické změny

Náhradní úkoly za hodinu 26.4.

Optimismus a pesimismus

- Ačkoliv jsme měli mluvit o obou, většina předpovědí, týkajících se klimatické změny je **pesimistických**. Pokud nemáte chuť dešifrovat složitý jazyk zpráv IPCC, podívejte se na článek **Davidu Wallace-Wellse** (2017) ze syllabu. Jde o jednoduché shrnutí celé knihy se stejným názvem (**Neobyvatelná země**), kterou před rokem vydalo česky nakladatelství HOST.

- o Z Wallace-Wellse byste si měli odnést odpověď na tuto otázku:

Otázka: V jakých oblastech leží největší budoucí rizika spojená s klimatickou změnou?

(odpověď: stoupající teploty, nedostatek potravin, nemoci a epidemie spojené se změnou klimatu, kvalita a složení vzduchu, válka, ekonomický kolaps, otrávené oceány)

Cvičení: pokuste se přemýšlet nad možnými sociologickým důsledky jednoho z těchto jevů. Vycházejte přitom z Wallace-Wellsových úvah

- **Zcela určitě** si přečtete text **Jema Bendella „Deep Adaptation“**, zejména jeho část „The Deep Adaptation Agenda“. Jde o jeden z nejvlivnějších textů v současném environmentálním myšlení.

*Otázka: Co je to **Resilience, Relinquishment a Restoration**? Jsou to tři klíčové pojmy Bendellova textu, musíte jim porozumět.*

Cvičení: pro každý z těchto tří pojmů vymyslete 1-2 praktické příklady: jak by například mohla vypadat Restoration v praxi – a v současnosti? Je reálné o takových možnostech uvažovat a co by se muselo stát, aby to reálné bylo?

- Proč tedy vůbec mluvíme o **optimismu**? Protože, jak ukazuje Oliver Bennett (text v syllabu), **my optimisty jsme**. Optimismus je cosi jako fundamentální nastavení modernity, perspektiva, která nám jako produktům a producentům moderního myšlení byla vetknuta, a kterou dost dobře nemůžeme opustit.
- Existují ale i různé **varianty společenského optimismu**, které stojí za zmínku:

*Úkol: přečtete si kapitoly 27 a 38 z Marshallovy knížky (*Don't even think about it*) a hledejte termín „**Brightsideing**“. Co je to Brightsideing a proč je to nebezpečné?*

Úkol: podívejte se na tenhle článek: <https://tinyurl.com/CruelOptimism> a hledejte v něm sousloví „**krutý optimismus**“. Co to znamená? Proč může být *optimismus* *krutý*? Je to vhodná perspektiva pro studium klimatické změny? Máte jiný příklad?

Organizované popírání klimatické změny

- Pro porozumění organizovanému popírání klimatické změny je nejlepší podívat se na film ***Merchants of Doubt*** (měl by být ve studijních materiálech v ISu): jde o zfilmovanou, deset let starou knihu historiků N. Oreskes & E. Conway. Pokud chcete něco novějšího, sáhněte po knize ***The New Climate War od Michaela Manna*** – ta se zabývá právě úsilím, které zástupci fosilního průmyslu vyvíjí k zablokování společenské změny
- Při čtení a studiu těchto textů ale myslíte jako sociologové a socioložky a pamatujte na to, co napsali **Smith & Howe**: velká část z nás (v ČR téměř 80%) je přesvědčena, že klimatická změna je velký problém, a že je to problém způsobený lidmi. Ačkoliv jsme o tom přesvědčeni, **neděláme nic**. Dál jezdíme autem, kam to jde, dál létáme na krátké vzdálenosti, dál si kupujeme ovoce a zeleninu, které k nám přijely přes půl planety – a to jsou pouze spotřebitelské zvyky, tedy něco, co se dá relativně snadno změnit. O věcech, které se mění obtížněji (jako je nastavení ekonomického systému nebo politické změny) ani nemá cenu mluvit. Takže se nabízí otázka, jak to s fosilní lobby vlastně je – otázka, kterou Smith a Howe pokládají: **musí z nás vůbec fosilní lobby dělat popírače klimatické změny?** Když se sami, ač „nepopírači“, chováme jako by změna klimatu neexistovala? Jak říká známé anglické pořekadlo, *with friends like these, who needs enemies?*
- Právě tato úvaha je ale bytostně sociologická: než abychom všechno hodili na padouchy z **fosilní lobby** a řekli si „můžou za to oni“ (tím je nechci vyvíňovat, oni za velkou část problému skutečně můžou), měli bychom zároveň hledat u sebe, tedy v naší kultuře a v naší společnosti, a ptát se co to je, ty překážky, ty síly v nás, které nám brání řešit rizika spojená se změnou klimatu. S jistou nadsázkou jsme všichni spolupracovníky fosilní lobby, aniž bychom se pro to rozhodli, a aniž bychom to vůbec chtěli. **Jak je to možné?** Odpovědi musíme hledat ve společnosti, jejíž jsme součástí a v kultuře, která je nám vlastní. To je naše práce sociologů a socioložek a to je také hlavním posláním tohoto kurzu.